

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Udvalget for Forretningsordenen
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 25. februar 2019
Kontor: Stats- og Menneskerets-
kontoret
Sagsbeh: Johan Næser
Sagsnr.: 2019-0032/23-0002
Dok.: 994112

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 13 (Alm. del), som Folketingets Udvalg for Forretningsordenen har stillet til justitsministeren den 28. januar 2019. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra René Gade (ALT) og Peter Kofoed (DF).

Søren Pape Poulsen

/

Anders Sparholt Jørgensen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 13 (Alm. del) fra Folketingets Udvalg for Foretningsordnenen:

”Det fremgår flere gange af fodnote 10 på side 110 i kommentaren til lov om undersøgelseskommissioner (1. udgave), at udlevering af materialer i den omtalte situation under alle omstændigheder skal foretages ved »embedsmænd, der ikke selv kan risikere et retligt ansvar i anledning af undersøgelsen.« Betyder det, at embedsmænd, der selv kan risikere et retligt ansvar i forbindelse med undersøgelsen, er inhabile, og i modsat fald, hvorfor ikke? Og betyder en sådan inhabilitet, at de pågældende derfor som udgangspunkt ikke må have ansvar for udlevering af materiale til kommissionen, og i modsat fald, hvor findes der hjemmel til en sådan undtagelse fra forvaltningslovens principper herom?”

Svar:

Der henvises til Justitsministeriets notits af 30. januar 2019 om habilitet i forbindelse med myndigheders materialeudlevering til en undersøgelseskommission. Notitsen vedlægges nærværende besvarelse.

Det fremgår bl.a. af notitsen, at det er almindeligt antaget, at forvaltningslovens regler om inhabilitet suppleres af en uskreven retsgrundsætning om speciel inhabilitet uden for forvaltningslovens område, herunder i forbindelse med faktisk forvaltningsvirksomhed. Om der foreligger en situation, hvor den uskrevede retsgrundsætning om speciel inhabilitet finder anvendelse, beror på en konkret vurdering af karakteren af den virksomhed, der udøves.

De almindelige forvaltningsretlige principper, der finder anvendelse i forbindelse med myndigheders materialeindsamling til brug for en undersøgelseskommission, skal imidlertid ses i lyset af forudsætningerne bag den udleveringsordning, som undersøgelseskommissionsloven bygger på.

Det er i undersøgelseskommissionsloven forudsat, at kommissionen anmoder om og modtager materiale fra de respektive myndigheder m.v. til brug for sin undersøgelse. Myndighederne m.v. forestår herefter det indledende arbejde med at fremfinde og udlevere relevant materiale i overensstemmelse med kommissionens konkrete anmodning herom.

I overensstemmelse hermed har den hidtidige praksis for undersøgelseskommissioner været den, at tidligere kommissioner som udgangspunkt har baseret deres undersøgelser på, at de berørte myndigheder har fundet og ud-

leveret relevant materiale til den pågældende undersøgelseskommission i henhold til kommissionens konkrete anmodning herom.

Det er Justitsministeriets opfattelse, at det ville stride mod forudsætningerne bag den udleveringsordning, som undersøgelseskommissionsloven bygger på, hvis medarbejdere ansat i en myndighed, der indgår i en kommissionsundersøgelse, generelt må betragtes som (afledt) inhabile som følge af inhabilitet hos ministeren eller en højtstående chef. I forlængelse af det anførte i Oliver Talevski m.fl., *Undersøgelseskommissioner, Embedsmandsansvaret & Folketingets rolle*, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2002, side 110, note 10 vurderes det dog, at i helt særlige tilfælde, f.eks. hvis en udleveringsanmodning helt snævert vedrører nærmere angivne dokumenter af væsentlig betydning for vurderingen af ansvar, bør en udleveringsanmodning behandles således, at den, der potentielt vil skulle ansvarsvurderes, så vidt muligt ikke involveres i behandlingen af udleveringsanmodningen.

Det bemærkes i øvrigt, at ansatte i den udleverende myndighed i forbindelse med materialeudleveringen vil være omfattet af de almindelige tjensteretlige og strafferetlige regler.